

Во Чифте Амам се одржа Базарот на стари и современи занаети, организиран од ПроКредит Банка. На отворањето воведно обраќање имаа Н.Е. госпоѓа Симоне Филипини, амбасадорка на Кралството Холандија; госпоѓа Карина Дункер, менаџмент на ПроКредит Банка; госпоѓа Доротеа Гизелман, културно аташе во Амбасадата на

Пишува:
Милева ЛАЗОВА

Сојузна Република Германија; и госпоѓа Снежана Денковска, извршен директор на Занаетчиската комора. По воведните обраќања беа претставени традиционалните македонски ора од УЦ "Илија Николовски Луј", отсек традиционална музика и танц. Базарот го привлече вниманието на многубројната публика.

Цел на овој Базар е да му се даде поддршка на

занаетчиството како важна гранка од малото стопанство, чиј развој воедно придонесува за зачувување и за продолжување на македонската традиција и културното наследство. На седумдесеттина штандови беа претставени традиционални занаети, старите и современи ракотворби кои живеат на овие простори како теракота, разбој, филигран, срма, книговежништво...

Радува фактот дека во Свети Николе сè уште опстојува казанџиски дуќан во сопственост на Панче Николов. На Базарот беа изложени казан за варење ракија и неколку традиционални садови, тави и котли. Овој занает семејството Николови го наследиле од нивните предци, но колку во иднина тој ќе опстои...?

Нада Велковска прв пат своите творби ги покажа пред јавноста. Тоа се преубави платна извезени со народни македонски везови, но и рачно исплетени миленца.

"Можеби повеќе од 40 години плетам и везам. За мене не претставува тешкотија, туку секогаш со задоволство ги изработувам. Кога работите со љубов ништо не е тешко. Една госпоѓа ми рече: 'Ве молам, не продавајте ги, ова е изумрен занает'. Нејзината интенција беше во тоа дека доколку ги продадам кој знае каде ќе завршат, а ако ги задржам ќе се зачува тој изложбен карактер затоа што тие навистина немаат цена", вели Велковска.

На прашањето колку се цени овој труд, Нада вели дека оној кој знае како се изработува, сигурно знае и да го вреднува.

Кавалите, гајдите, зурлите, тапаните беа неизбежен дел од овој Базар. Нивен изработувач е познатиот инструменталист Стојанче Костовски, кој долги години е дел од ансамблот "Танец".

"Прв сум кој изработува повеќе штимови отколку инструменти. Порано инструментите ги изработувале како мали, средни и големи. Сега јас ги изработувам исклучително во штим (со одреден тоналитет). За секој инструмент има посебно дрво за изработка - кавалите се од јасен, зурлите од јавор, слива, цреша, но најдобро е инструментот да е изработен од зеленика. Најтежок за изработка е кавалот затоа што целиот е рачно направен", објаснува Костовски.

Тој е единствениот кој изработува и свири на народни инструменти. Вели, "за да се направи еден народен инструмент потребно е тој и одлично да се свири".

Интересни, нешто ново и несекојдневно, беа и делата на Роберт од Штип, кој ги изработува исклучително од жица.

"Спонтано настана идејата за човечки фигури, изработени од жица и еве веќе две години се занимавам со ова интересно хоби. Досега се изложени само во еден театарски перформанс во Штип...", објаснува Роберт.

НЕШТО СТАРО ВО НОВО РУВО

Иван Серафимов, машински инженер во пензија, како што вели и вљубеник во својата земја, веќе 20 години изработува дрвени ковчежиња, кои се трајни и кои ќе потсетуваат на минатото.

"Јас сум еден од оние кои прават мали работи, кои потсетуваат на македонските корени. Ги доживувам како едни од многуте 'мали коренчиња', кои го сочинуваат македонското 'дрво', кое доколку ги нема и него ќе го нема. Велам дека без култура нема нација", објаснува Серафимов.

Неговите дрвени ковчежиња не ги виделе уште само во Африка и во Јужна Америка. Покрај овие "ремек дела", Серафимов изработува и пафти на негов начин (во вид на слика-објект). Пафтата ја зема како синоним која раскажува за жената во Македонија.

Внимание привлекуваат и делата на Данче Наумоска, изработени во бакар. Некои од нив се ковани, а други се со отпечаток. Поведена од занаетот на татко ѝ, кај неа се родила желба да изработува дела од бакар. "Не работам со преса.

Некогаш комбинирам со сребро, злато, позлата. Користам мотиви најдени кај охридското поднебје, како што е златната маска, некои орнаменти од носии, икони, слободни мотиви...", потенцира Наумоска.

Група жени-земјоделки од Истибања, Ваница, здружени во ДООЛ "Стари ракотворби", чиј менаџер е Васка Петрова, изработуваат творби на разбој, зачуван од нивните предци. На Базарот можеа да се видат капи, влечки, носии ткаени од памук и од волна, изработени исклучително рачно.

Меѓутоа, спомнатите имиња не беа единствените изложувачи на ракотворби изработени на традиционален начин. Можеа да се видат и јорганите на Халили Мазлум, народните носии на Томе Филипов, иконите

на Благој Јованов. Исто така, интерес имаше и за современите творци, како што се, колажите од суви цвеќиња на Невена Апостолова, фигурите од филц на Ана Пачемска и на фамилијата Ефремови, сликите во срма на Роса Маневска, ткаените асесори на Милка Кубуровска, делата изработени со пирографија на Благој Јованов...